



University of Tehran press

A Study of Teaching Prosody through Cognitive and Metacognitive Exercises in Teaching French to Iranian Learners



Hadisehalsadat Mousavi* [0000-0002-8702-8094](https://orcid.org/0000-0002-8702-8094)

Department of French Language, Faculty of Literature and Humanities, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran.

Email: h.mousavi@scu.ac.ir

ABSTRACT

This study investigates the impact of cognitive and metacognitive exercises on prosody learning in Iranian learners of French. Using a pre-test and post-test design with a control group, 60 second- and third-year undergraduate students at Shahid Chamran University of Ahvaz were divided into experimental and control groups. The experimental group received cognitive and metacognitive exercises over 8 sessions, while the control group followed conventional methods. The results indicated that the experimental group showed significant improvement in their listening and speaking scores. Furthermore, qualitative analyses revealed that the experimental group had a more positive learning experience and were better able to comprehend and produce prosodic patterns. These findings suggest that cognitive and metacognitive exercises can significantly enhance learners' listening and speaking skills. The study highlights the importance of integrating cognitive strategies into language teaching to improve mastery of prosody. The results of this research can be beneficial for language teachers and curriculum designers, demonstrating that incorporating cognition-based exercises into language programs can lead to more effective learning outcomes. By improving the understanding and production of prosody, learners can achieve better language skills, which are essential for effective communication in a foreign language.

ARTICLE INFO

Article history:

Received: 19 May 2024

Received in revised form

07 July 2024

Accepted: 14 July 2024

Available online:

Autumn 2024

Keywords:

Prosody, Cognitive exercises, Metacognitive exercises, French language teaching, Stress, Intonation, Listening and speaking skills

Mousavi, H. (2024). A Study of Teaching Prosody through Cognitive and Metacognitive Exercises in Teaching French to Iranian Learners. *Journal of Foreign Language Research*, 14 (3), 415-427. <http://doi.org/10.22059/jflr.2024.379609.1142>.



© The Author(s).

Publisher: The University of Tehran Press.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jflr.2024.379609.1142>.

*✉ Graduated with a PhD in French Language Teaching from Tarbiat Modares University, Tehran



انتشارات دانشگاه تهران

پژوهش‌های زبان شناختی در زبان‌های خارجی

شاپای چاپی: ۴۱۲۳-۲۵۸۸ شاپای الکترونیکی: ۷۵۲۱-۲۵۸۸

https://jflr.ut.ac.ir

Email: jflr@ut.ac.ir

بررسی آموزش نوای گفتار از طریق تمرین‌های شناختی و فراشناختی در آموزش زبان فرانسه به زبان‌آموزان ایرانی

حدیثه السادات موسوی *

0000-0002-8702-8094

گروه زبان فرانسه، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران. رایانامه: h.mousavi@scu.ac.ir



چکیده

این پژوهش به بررسی تأثیر تمرین‌های شناختی و فراشناختی بر یادگیری نوای گفتار در زبان‌آموزان ایرانی زبان فرانسوی پرداخته است. با استفاده از یک طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون با گروه کنترل، ۶۰ زبان‌آموز سال دوم و سوم دوره کارشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز به دو گروه آزمایشی و کنترل تقسیم شدند. گروه آزمایشی به مدت ۸ جلسه تمرین‌های شناختی و فراشناختی دریافت کرد، در حالی که گروه کنترل از روش‌های معمول استفاده کرد. نتایج نشان داد که گروه آزمایشی بهبود قابل توجهی در نمرات شنیداری و گفتاری خود داشته است. علاوه بر این، تحلیل‌های کیفی نشان داد که دانشجویان گروه آزمایشی تجربه یادگیری مثبت‌تری داشتند و توانستند الگوهای نوای گفتار را بهتر درک و تولید کنند. این یافته‌ها حاکی از آن است که تمرین‌های شناختی و فراشناختی می‌تواند به‌طور قابل توجهی مهارت‌های شنیداری و گفتاری زبان‌آموزان را تقویت کند. مطالعه به اهمیت ادغام راهبردهای شناختی در آموزش زبان برای بهبود تسلط بر نوای گفتار تأکید می‌کند. نتایج این پژوهش می‌تواند برای مدرسان و طراحان برنامه‌های درسی زبان مفید باشد و نشان می‌دهد که استفاده از تمرین‌های مبتنی بر شناخت در برنامه‌های آموزشی زبان می‌تواند به نتایج یادگیری مؤثرتری منجر شود. با بهبود درک و تولید نوای گفتار، زبان‌آموزان می‌توانند به مهارت‌های زبانی بهتری دست یابند که برای ارتباط مؤثر به زبان خارجی ضروری است.

اطلاعات مقاله

تاریخ ارسال: ۱۴۰۳/۰۲/۳۰
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۴/۱۷
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۴/۲۴
تاریخ انتشار: پاییز ۱۴۰۳
نوع مقاله: علمی پژوهشی

کلید واژگان:

نوای گفتار، تمرین‌های شناختی، تمرین‌های فراشناختی، آموزش زبان فرانسوی، تکیه‌گذاری، لحن گفتار، مهارت‌های شنیداری و گفتاری.

موسوی، حدیثه السادات. (۱۴۰۳). بررسی آموزش نوای گفتار از طریق تمرین‌های شناختی و فراشناختی در آموزش زبان فرانسه به زبان‌آموزان ایرانی. پژوهش‌های زبانشناختی در زبان‌های خارجی، ۱۴ (۳)، ۴۱۵-۴۲۷.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jflr.2024.379609.1142>.



The Author(s).

Publisher: The University of Tehran Press.

DOI: <http://doi.org/10.22059/jflr.2024.379609.1142>.

۱. مقدمه

نوای گفتار، که شامل جنبه‌هایی همچون تکیه‌گذاری، لحن، ریتم و آهنگ است، یکی از عناصر حیاتی در ارتباط شفاهی است. نوای گفتار نقشی تعیین‌کننده نه تنها در قابل فهم بودن و شفافیت گفتار، بلکه در بیان احساسات و ظرایف متنی نیز دارد. پژوهش‌هایی که توسط اندرسون-هسیه و همکاران^۱ (۱۹۹۲)، مونرو و دیروینگ^۲ (۱۹۹۵، ۱۹۹۸)، ژیلکا^۳ (۲۰۰۰) و هاردیسون^۴ (۲۰۰۴) انجام شده‌اند، اهمیت نوای گفتار را در ارتباط گویشوران غیربومی نشان داده‌اند. با این حال، آموزش نوای گفتار زبان فرانسوی، به‌ویژه در ایران، همچنان یک چالش باقی مانده است.

در ایران، قبل از بازیابی سرفصل‌های دروس کارشناسی رشته زبان فرانسه، درس آواشناسی عمدتاً با استفاده از کتاب *آواشناسی فرانسه* نوشته دیهیم و موثقی تدریس می‌شد. این کتاب بیشتر بر تلفظ حروف به صورت مجزا تمرکز داشت و به جنبه‌های پیچیده‌تر نوای گفتار مانند تکیه‌گذاری، لحن و ریتم کمتر پرداخته است. مقاله نگاشته شده توسط *اطرشی* (۲۰۲۰) نشان داد که این روش‌ها با پیشرفت‌های علمی در حوزه آموزش زبان و نیازهای خاص زبان‌آموزان ایرانی همخوانی نداشته و ناکارآمد بوده است.

مطالعات متعددی نشان داده‌اند که عدم آموزش صریح نوای گفتار می‌تواند به کاهش توانایی‌های زبان‌آموزان در درک و تولید گفتار منجر شود. به عنوان مثال، پژوهش *گوردون*^۵ و *دارسی*^۶ (۲۰۱۶) نشان داد که آموزش صریح تلفظ، به‌ویژه در حوزه‌های فرازبان‌شناختی مانند نوای گفتار، می‌تواند بهبود قابل توجهی در قابلیت فهم گفتار زبان‌آموزان ایجاد کند. این پژوهش بیان می‌کند که زبان‌آموزانی که آموزش صریح دریافت کرده‌اند، در مقایسه با گروه‌های دیگر پیشرفت بهتری در تلفظ داشته‌اند که مستقیماً به بهبود توانایی‌های ارتباطی آنان منجر شده است.

همچنین، پژوهش *ژانگ*^۷ و *یوان*^۸ (۲۰۲۰) نشان داد که آموزش صریح نوای گفتار تأثیر قابل توجهی بر درک شنیداری، تولید گفتار و کاهش لهجه دارد. این پژوهش‌ها نشان می‌دهند که زبان‌آموزان پس از دریافت آموزش صریح، توانایی بیشتری

در تولید گفتار با لحن و تکیه‌گذاری صحیح دارند، که این امر به افزایش فهم و ارتباط مؤثر با گویشوران بومی منجر می‌شود. عدم آموزش صریح عناصر نوای گفتار می‌تواند به‌طور خاص بر مؤلفه‌های درک شنیداری، تولید گفتار، و روانی گفتار اثرگذار باشد. این یافته‌ها نشان می‌دهند که عدم توجه به آموزش صریح نوای گفتار می‌تواند یکی از عوامل مهم در عدم دستیابی به تسلط کافی در زبان‌آموزان باشد. (سایتو^۹ و سایتو^{۱۰}، ۲۰۱۶)

مسئله اصلی این پژوهش بر فقدان آموزش نوای گفتار در آموزش آواشناسی زبان فرانسوی در ایران تمرکز دارد. فقدان این آموزش چه پیامدهایی بر یادگیری زبان فرانسوی توسط گویشوران ایرانی دارد؟ چگونه می‌توان آموزش نوای گفتار را برای غلبه بر این چالش‌ها بهبود بخشید؟

شایان ذکر است که تفاوت‌های آوایی و نوای گفتار بین زبان فارسی و فرانسوی بر این پیچیدگی می‌افزاید. به عنوان مثال، فارسی و فرانسوی سیستم‌های واکه‌ای و همخوانی متفاوتی دارند و الگوهای تکیه‌گذاری و ریتم آن‌ها به‌طور قابل توجهی متفاوت است.

هدف این پژوهش بررسی چالش‌های خاصی است که زبان‌آموزان ایرانی در زمینه نوای گفتار با آن مواجه هستند و ارائه راهبردهای آموزشی مناسب برای ادغام مؤثر آموزش نوای گفتار در آموزش زبان فرانسوی در ایران. برای دستیابی به این هدف، سؤالات پژوهشی زیر مطرح می‌شوند:

۱. چالش‌های خاص زبان‌آموزان ایرانی در زمینه نوای گفتار چیست؟

۲. چگونه می‌توان آموزش نوای گفتار را به‌طور مؤثری در آموزش زبان فرانسوی در ایران ادغام کرد؟

۳. فواید تسلط بر نوای گفتار برای زبان‌آموزان ایرانی چیست؟

پژوهش حاضر به منظور بررسی تأثیر تمرین‌های شناختی و فراشناختی بر یادگیری نوای گفتار در زبان‌آموزان ایرانی زبان فرانسوی انجام شده است. این پژوهش به روش میدانی و در محیط کلاس درس، در نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ و با همکاری دو گروه از دانشجویان سال دوم و سوم دوره کارشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز انجام گرفته است.

⁷ Zhang

⁸ Yuan

⁹ Saito

¹⁰ Saito

¹ Anderson-Hsieh, J., Johnson, R., & Koehler, K.

² Derwing, T. M., Munro, M. J., & Wiebe, G.

³ Jilka

⁴ Hardison

⁵ Gordon

⁶ Darcy

یکی از این گروه‌ها به‌عنوان گروه آزمایشی و دیگری به‌عنوان گروه کنترل انتخاب شدند. در این پژوهش، ۶۰ زبان‌آموز به‌طور تصادفی به دو گروه ۳۰ نفری تقسیم می‌شوند. یک گروه از زبان‌آموزان تمرین‌های شناختی و فراشناختی ویژه‌ای برای یادگیری نوای گفتار دریافت می‌کنند، درحالی‌که گروه دیگر این تمرین‌ها را دریافت نمی‌کنند.

پژوهش در طول یک دوره ۴ هفته‌ای و در قالب ۸ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای برگزار می‌شود. جلسات به دو بخش تقسیم می‌شوند:

۱. **جلسات تمرینی:** شامل ۶ جلسه است که در آن گروه آزمایشی تمرین‌های شناختی دریافت می‌کنند. این تمرین‌ها شامل فعالیت‌هایی مانند شنیدن و تکرار جملات، تمرین‌های تکیه‌گذاری و لحن و فعالیت‌های مبتنی بر تعاملات گروهی و گفتاری است.

۲. **جلسات ارزیابی:** شامل ۲ جلسه است که در آن عملکرد زبان‌آموزان در هر دو گروه از طریق آزمون‌های شنیداری و گفتاری ارزیابی می‌شود.

ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها

۱. **پرسش‌نامه‌ها:** در ابتدای پژوهش، پرسش‌نامه‌هایی برای جمع‌آوری اطلاعات اولیه در مورد دانش قبلی زبان‌آموزان و نگرش‌های آن‌ها نسبت به یادگیری نوای گفتار توزیع می‌شود.

۲. **آزمون‌های شنیداری و گفتاری:** آزمون‌های استاندارد شنیداری و گفتاری برای ارزیابی توانایی زبان‌آموزان در درک و تولید نوای گفتار قبل و بعد از دوره تمرین‌ها استفاده می‌شود.

۳. **مشاهدات کلاسی:** عملکرد و پیشرفت زبان‌آموزان در طول جلسات تمرینی توسط محققان مشاهده و ثبت می‌شوند.

داده‌های جمع‌آوری شده از طریق پرسش‌نامه‌ها، آزمون‌ها و مشاهدات کلاسی با استفاده از نرم‌افزارهای آماری تحلیل می‌شوند. برای مقایسه عملکرد دو گروه از آزمون‌های آماری t-test و ANOVA استفاده می‌شود. همچنین، تحلیل کیفی نظرات زبان‌آموزان در مورد تأثیر تمرین‌های شناختی و فراشناختی بر یادگیری نوای گفتار انجام می‌شود.

۲. پیشینه تحقیق

پژوهش‌های متعددی در زمینه نوای گفتار و نقش آن در یادگیری زبان دوم انجام شده است که اهمیت و چالش‌های مرتبط با این موضوع را بررسی کرده‌اند. در این بخش، مهم‌ترین مطالعات آکادمیک در این زمینه مرور می‌شوند تا فهم بهتری از اهمیت نوای گفتار و راهکارهای آموزشی آن به دست آید.

نوای گفتار شامل عناصر تکیه‌گذاری، لحن، ریتم و آهنگ است که نقش اساسی در ارتباط شفاهی دارند. مطالعات اندرسون-هسیه و همکاران (۱۹۹۲) و مونرو و دیروینگ (۱۹۹۵، ۱۹۹۸) نشان داده‌اند که نوای گفتار به‌طور مستقیم بر قابل‌فهم بودن گفتار گویشوران غیربومی تأثیر می‌گذارد و می‌تواند در کاهش لهجه و بهبود شفافیت گفتار مؤثر باشد. این پژوهش‌ها بر پایه مقایسه توانش زبان‌آموزان با گویشوران بومی ایدئال انجام شده‌اند.

با این حال، با گذر زمان و توسعه رویکردهای جدید در آموزش زبان، اهمیت نوای گفتار از منظر دیگری نیز مورد بررسی قرار گرفته است. در حال حاضر، در چهارچوب‌های آموزشی مدرن، همچون چهارچوب مرجع مشترک اروپایی (CEFR)، توجه بیشتری به قابل‌فهم بودن و ارتباط مؤثر معطوف شده است. این تغییر رویکرد نشان می‌دهد که در کنار تلاش برای بهبود نوای گفتار، حفظ لهجهٔ زبان‌آموز نیز می‌تواند بخشی از هویت زبانی او باشد، به شرطی که برقراری ارتباط مؤثر همچنان در اولویت قرار گیرد. (چهارچوب مرجع مشترک اروپایی برای زبان‌ها: یادگیری، آموزش، ارزیابی، ۲۰۰۱)

یکی از چالش‌های اصلی در آموزش نوای گفتار، تفاوت‌های آوایی و نوایی بین زبان مادری و زبان خارجی است. زبان‌آموزان به‌طور طبیعی تمایل دارند الگوهای نوای گفتار زبان مادری خود را به زبان دوم منتقل کنند که می‌تواند منجر به بروز خطاها و سوءتفاهم‌ها شود (لادو، ۲، ۱۹۵۷). پژوهش‌های دیگری مانند مطالعاتی که توسط دیروینگ و همکاران^۳ (۱۹۹۸) انجام شده‌اند، نشان داده‌اند که عدم توجه به آموزش نوای گفتار در کلاس‌های زبان می‌تواند منجر به مشکلات جدی در تلفظ و درک زبان دوم شود.

پژوهش‌های مختلفی به بررسی رویکردهای مؤثر برای آموزش نوای گفتار پرداخته‌اند. یکی از این رویکردها، استفاده از نرم‌افزارهای تحلیل سیگنال برای آموزش تکیه‌گذاری و لحن است. چان^۴ (۱۹۹۸) از نرم‌افزارهای تحلیل سیگنال برای

³ Derwing, T. M., Munro, M. J., & Wiebe, G.

⁴ Chun, D. M.

¹ Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR)

² Ladó

آموزش نوای گفتار استفاده کرد و نتایج نشان داد که این روش می‌تواند به بهبود تلفظ و درک زبان‌آموزان کمک کند. همچنین، استفاده از منابع واقعی مانند فیلم‌ها، سریال‌های تلویزیونی و پادپخش‌ها نیز می‌تواند به زبان‌آموزان کمک کند تا نوای گفتار طبیعی را بهتر درک و تولید کنند.

پژوهش‌های اخیر نشان داده‌اند که یادگیری نوای گفتار شامل تعاملات پیچیده‌ای بین توجه، حافظه کاری و بازخورد حسی است. به‌عنوان مثال، در مطالعه‌ای که توسط **فلیچ و همکاران**^۱ (۲۰۰۹) انجام شد، نشان داده شد که میزان استفاده از زبان مادری می‌تواند بر تلفظ زبان دوم تأثیر بگذارد. این پژوهش تأکید می‌کند که برای بهبود نوای گفتار، زبان‌آموزان نیاز به تمرین مکرر و بازخورد دقیق دارند.

همچنین، پژوهش‌های دیگری مانند مطالعات **چان** (۲۰۰۲) و **دیروینگ و همکاران** (۱۹۹۸) نشان داده‌اند که آموزش مستقیم و صریح نوای گفتار می‌تواند به زبان‌آموزان کمک کند تا الگوهای صحیح نوای گفتار را بهتر یاد بگیرند و تولید کنند. چان (۲۰۰۲) به نقل از **رهبر و همکاران** (۲۰۲۰) بر این باور است که: «تلفظ بی‌نقص کلمات نیازمند آگاهی زبان‌آموزان نسبت به ویژگی‌های عروضی است که می‌تواند به‌طور هدفمندی به پیشبرد اهداف آموزگاران و همچنین زبان‌آموزان در مبحث آموزش و یادگیری مهارت شنیداری کمک شایانی نماید.» (**رهبر و همکاران**، ۲۰۲۰: ۲۶۳)

در ایران در مقاله‌ای که توسط **زرع کار و همکاران** در سال ۱۳۹۷ منتشر شد، مشکلات درک و تولید نواهای گفتاری در زبان‌آموزان سطح A1 زبان فرانسوی در ایران بررسی شده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که زبان‌آموزان ایرانی به‌ویژه در تولید جملات سؤالی به دلیل تفاوت‌های نوایی بین فارسی و فرانسوی دچار چالش‌های بیشتری هستند. (**زرع کار و همکاران**، ۲۰۱۸)

پیشینه پژوهش نشان می‌دهد که نوای گفتار نقش مهمی در یادگیری و تسلط بر یک زبان دوم دارد. با این حال، چالش‌های متعددی در آموزش نوای گفتار وجود دارد که باید مورد توجه قرار گیرند. پژوهش حاضر با هدف بررسی چالش‌ها و ارائه راهکارهای آموزشی مناسب برای زبان‌آموزان ایرانی در زمینه نوای گفتار زبان فرانسوی انجام شده است و می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش زبان فرانسوی در ایران کمک کند.

۳. مبانی نظری پژوهش

مبانی نظری این پژوهش بر اساس مطالعات پیشین در زمینه آموزش نوای گفتار بنا شده است. در این بخش، به بررسی مفاهیم کلیدی و چهارچوب نظری مورد استفاده در این پژوهش پرداخته می‌شود.

۳-۱. اهمیت نوای گفتار در یادگیری زبان

پژوهش‌های متعدد نشان داده‌اند که نوای گفتار نقش حیاتی در یادگیری و تسلط بر زبان دوم دارد. به‌عنوان مثال، **اندرسون-هسیه و همکاران** (۱۹۹۲) نشان دادند که نوای گفتار به‌طور مستقیم بر قابل‌فهم بودن گفتار گویشوران غیربومی تأثیر می‌گذارد. **مونرو و دیروینگ** (۱۹۹۵، ۱۹۹۸) نیز به اهمیت نوای گفتار در کاهش لهجه خارجی و بهبود شفافیت گفتار پرداخته‌اند. این پژوهش‌ها نشان می‌دهند که تسلط بر نوای گفتار می‌تواند به بهبود مهارت‌های شنیداری و گفتاری زبان‌آموزان کمک کند و ارتباطات بین فرهنگی را تسهیل کند.

۳-۲. تداخل زبانی و نوای گفتار

یکی از چالش‌های اصلی در یادگیری نوای گفتار، تداخل زبانی است. زبان‌آموزان به‌طور طبیعی تمایل دارند الگوهای نوای گفتار زبان مادری خود را به زبان دوم منتقل کنند که می‌تواند منجر به بروز خطاها و سوءتفاهم‌ها شود. **لادو** (۱۹۵۷) در نظریه تداخل زبانی خود بیان می‌کند که تفاوت‌های ساختاری و نوایی بین زبان مادری و زبان دوم می‌تواند مشکلاتی را در یادگیری زبان دوم ایجاد کند. این تداخل زبانی به‌ویژه در یادگیری نوای گفتار اهمیت پیدا می‌کند زیرا الگوهای نوایی زبان مادری به‌طور ناخودآگاه به زبان دوم منتقل می‌شوند.

۳-۳. رویکرد شناختی در آموزش نوای گفتار

تمرین‌های شناختی طراحی شده در این پژوهش شامل فعالیت‌هایی است که توانایی زبان‌آموزان در پردازش و بازسازی الگوهای نوای گفتار را تقویت می‌کند. به‌عنوان مثال، زبان‌آموزان با فعالیت‌های گروهی و گفتاری می‌توانند الگوهای تکیه‌گذاری و لحن خود را مشاهده و اصلاح کنند. این فعالیت‌ها به زبان‌آموزان کمک می‌کند تا الگوهای صحیح نوای گفتار را در حافظه کاری خود ذخیره و بازیابی کنند.

۳-۴. رویکرد فراشناختی در آموزش نوای گفتار

رویکرد فراشناختی در آموزش نوای گفتار بر توسعه توانایی‌های خودنظارتی و بازخورد شخصی زبان‌آموزان تمرکز دارد. این رویکرد، زبان‌آموزان را ترغیب می‌کند تا فرآیند یادگیری خود را تحلیل کرده و نقاط قوت و ضعف خود را شناسایی کنند. با استفاده از روش‌هایی مانند روزنگار یادگیری (learning

¹ Flege, J. E., Frieda, E. M., & Nozawa, T.

(journal) خودارزیابی، زبان‌آموزان می‌توانند به بهبود مستمر خود بپردازند. براساس نظر شیل^۱ (۲۰۰۹) به نقل از امیری (۲۰۲۳):

نه‌تنها آموزش زبان بلکه روان‌شناسی آموزش و آموزش‌کاوی عصب‌شناختی (نورودیداکتیک) بیانگر این امر هستند که علاوه‌بر آموزش و انتقال آوای ناآشنا، عملکرد مستقل زبان‌آموز نیز برای یادگیری بسیار حائز اهمیت است، تا جایی که تنها با شنیدن و یا خواندن اصول آواشناسی نمی‌توان به شکل پایدار آن‌ها را آموخت و به کار بست، بلکه فراگیران باید خود مباحث را درک کرده و بر آن‌ها مسلط شوند. (امیری، ۲۰۲۳: ۴۶)

پژوهش‌ها نشان داده‌اند که رویکردهای فراشناختی می‌توانند به افزایش انگیزه، خودکارآمدی و توانایی‌های تحلیلی زبان‌آموزان کمک کنند. (وندگریت و گو، ۲۰۱۲) علاوه‌بر این، این رویکردها می‌توانند توانایی زبان‌آموزان در درک و تولید نوای گفتار را تقویت کنند، زیرا آن‌ها یاد می‌گیرند که به‌طور فعال بر روی تلفظ و الگوهای تکیه‌گذاری خود کار کنند و از بازخوردهای حاصل از تمرینات خود بهره‌مند شوند (وندن^۲، ۱۹۹۸). در نتیجه، ادغام رویکردهای فراشناختی در آموزش نوای گفتار می‌تواند به بهبود چشمگیری در مهارت‌های شنیداری و گفتاری زبان‌آموزان منجر شود.

۴. روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر تمرین‌های شناختی بر یادگیری نوای گفتار در زبان‌آموزان ایرانی زبان‌فرانسوی انجام شده است. این پژوهش به روش میدانی و در محیط کلاس درس در نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ صورت گرفته است. شرکت‌کنندگان شامل دانشجویان سال دوم و سوم دوره کارشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز هستند. با توجه به تفاوت سال تحصیلی، سطح دانشجویان از طریق آزمون‌های تعیین سطح زبان فرانسه تعیین شد تا تفاوت‌های سطحی میان دانشجویان به حداقل رسانده شود و نتایج دقیق‌تری به دست آید.

۴-۱. طراحی پژوهش

پژوهش حاضر به‌صورت تجربی و با استفاده از طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل انجام شد. ۶۰ زبان‌آموز به دو گروه ۳۰ نفری تقسیم شدند:

گروه آزمایشی: این گروه تمرین‌های شناختی ویژه‌ای برای یادگیری نوای گفتار دریافت کردند.

گروه کنترل: این گروه هیچ تمرین شناختی خاصی دریافت نکردند و تنها به روش‌های معمول آموزش داده شدند. تعداد جلسات و نوع تمرین‌ها: پژوهش در طول یک دوره ۴ هفته‌ای و در قالب ۸ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای برگزار می‌شود. جلسات به شرح زیر تقسیم شدند:

جلسات تمرینی (۶ جلسه):
فعالیت‌های شنیداری و گفتاری: زبان‌آموزان به شنیدن و تکرار جملات پرداخته و الگوهای تکیه‌گذاری و لحن را تمرین کردند. تعاملات گروهی: زبان‌آموزان در گروه‌های کوچک به بحث و تمرین گفتاری پرداختند تا الگوهای نوای گفتار را در موقعیت‌های واقعی تقویت کنند.
جلسات ارزیابی (۲ جلسه):

آزمون‌های شنیداری و گفتاری: برای ارزیابی توانایی زبان‌آموزان در درک و تولید نوای گفتار قبل و بعد از دوره تمرین‌ها استفاده شدند.

۴-۱-۱. تمرین‌ها

تمرین‌های شناختی در این پژوهش بر تقویت مهارت‌های شنیداری و گفتاری از طریق تمرکز بر الگوهای زبانی و نوای گفتار متمرکز هستند. هدف اصلی این تمرین‌ها، بهبود توانایی زبان‌آموزان در تشخیص، تحلیل و تولید نوای گفتار است. چند نمونه از تمرین‌های شناختی که در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته، شامل موارد زیر است:

- شنیدن و تکرار جملات: این تمرین به زبان‌آموزان کمک می‌کند تا با الگوهای تکیه‌گذاری و لحن آشنا شوند. زبان‌آموزان محتواهای صوتی را گوش داده و سعی می‌کردند جملات را با همان تکیه‌گذاری و لحن تکرار کنند. تکرار مستمر باعث افزایش دقت و تمرکز بر جزئیات صوتی می‌شود.
- تشخیص الگوهای تکیه‌گذاری: در این تمرین، زبان‌آموزان از میان چند گزینه موجود، الگوی صحیح تکیه‌گذاری را تشخیص دادند. این تمرین به تقویت حافظه شنیداری و تحلیل دقیق الگوهای نوای گفتار کمک می‌کند.
- تحلیل گفتاری: زبان‌آموزان جملات پیچیده را پس از شنیدن، با دقت تکرار کردند و سپس تحلیل نوای گفتار انجام دادند. این تحلیل شامل بررسی تکیه‌گذاری، لحن و ریتم است.

² Wenden

¹ Gschiel

و به زبان‌آموزان اجازه داد تا اشتباهات خود را شناسایی و تصحیح کنند.

این تمرین‌ها به‌طور مستقیم به بهبود توانایی‌های شناختی زبان‌آموزان کمک کرد تا از طریق تکرار و بازخورد، الگوهای صحیح نوای گفتار را یاد بگیرند و در گفتار خود به کار ببرند. تمرین‌های فراشناختی در این پژوهش به خودارزیابی و نظارت شخصی زبان‌آموزان اختصاص دارند. این تمرین‌ها به آن‌ها کمک کرد تا بتوانند فرآیند یادگیری خود را مدیریت کنند و از طریق بازخوردهای مستمر عملکرد خود را بهبود بخشند. برخی از تمرین‌های فراشناختی شامل موارد زیر هستند:

- **خودارزیابی:** زبان‌آموزان پس از انجام هر تمرین، به ارزیابی عملکرد خود پرداختند. این ارزیابی‌ها به آن‌ها کمک کرد تا نقاط ضعف خود را شناسایی کرده و راه‌حل‌های مناسبی برای بهبود آن‌ها پیدا کنند.

- **روزنگار یادگیری:** زبان‌آموزان در پایان هر جلسه، روند یادگیری خود را در روزنگاری ثبت کردند. این روش به تقویت خودنظارتی و تحلیل پیشرفت کمک کرد و زبان‌آموزان را تشویق کرد تا یادگیری خود را به‌صورت مستمر دنبال کنند.

- **بازخورد گروهی:** در تمرین‌های گروهی، زبان‌آموزان از بازخورد هم‌گروهی‌ها برای بهبود مهارت‌های خود استفاده کردند. این بازخوردها به آن‌ها کمک کرد تا بتوانند نقاط ضعف خود را بهتر شناسایی کرده و در تعاملات کلاسی آن‌ها را برطرف کنند.

۴-۱-۲. شیوه تدریس عناصر نوای گفتار

آموزش نوای گفتار بر سه عنصر اصلی تکیه‌گذاری، لحن و ریتم تمرکز دارد. این عناصر به‌طور مستقیم بر قابل فهم بودن گفتار تأثیر دارند و باید به‌صورت عملی در کلاس تمرین شوند. روش‌های تدریس این عناصر به شرح زیر است:

- **تکیه‌گذاری:** زبان‌آموزان یاد گرفتند که در هر جمله، تأکید صحیح بر کدام کلمه قرار دارد. این کار از طریق شنیدن جملات واقعی و تکرار آن‌ها انجام شد. منابع اصیل مانند فیلم‌ها و سریال‌ها به‌عنوان نمونه‌های طبیعی زبانی در این بخش مورد استفاده قرار گرفتند.

- **لحن:** لحن گفتار نقش مهمی در انتقال معنا و احساسات دارد. آموزش لحن از طریق تمرین‌های تکراری و بازی نقش‌آفرینی انجام شد. زبان‌آموزان لحن‌های مختلف را

تمرین می‌کردند و به کمک بازخورد، مهارت خود را در به کار بردن لحن مناسب افزایش می‌دادند.

- **ریتم:** در آموزش ریتم گفتار، تمرکز بر هماهنگی میان اجزای مختلف جملات است. زبان‌آموزان از طریق تمرین‌های شنیداری-گفتاری آموختند که چگونه ریتم مناسب را در جملات به کار ببرند و به حفظ روانی گفتار خود توجه کنند.

۴-۱-۳. نوع منابع مورد استفاده

در این پژوهش از منابع اصیل و آموزشی به‌صورت ترکیبی استفاده شده است:

- **منابع اصیل** شامل فیلم‌ها، سریال‌ها و مکالمات روزمره فرانسوی است که به زبان‌آموزان کمک کرد تا با الگوهای طبیعی نوای گفتار آشنا شوند. این منابع به تقویت مهارت‌های شنیداری و درک گفتار طبیعی کمک کردند.

- **منابع آموزشی** شامل کتاب‌های درسی و طرح‌های ازپیش‌نوشته‌شده است که به‌طور خاص برای تمرین‌های کلاسی طراحی شده‌اند. این منابع به زبان‌آموزان کمک می‌کردند تا الگوهای نوای گفتار را در محیط‌های کنترل‌شده‌تر تمرین کنند.

۴-۱-۴. نحوه انجام فعالیت‌ها (فردی و گروهی)

فعالیت‌های کلاسی در این پژوهش به دو صورت فردی و گروهی انجام می‌شوند:

- **فعالیت‌های فردی:** این فعالیت‌ها شامل شنیدن و تکرار جملات و تحلیل گفتاری است. زبان‌آموزان به‌صورت مستقل این تمرین‌ها را انجام دادند و سپس از مدرس بازخورد دریافت کردند.

- **فعالیت‌های گروهی:** در تمرین‌های گروهی مانند بازی نقش‌آفرینی و بحث آزاد، زبان‌آموزان با هم‌گروهی‌های خود تعامل کردند و از بازخوردهای متقابل بهره‌مند شدند. این تمرین‌ها به تقویت تعاملات اجتماعی و مهارت‌های گفتاری در محیط‌های تعاملی کمک کردند.

۴-۲-۱. ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها

پرسش‌نامه‌ها: برای طراحی پرسش‌نامه‌های این پژوهش، از منابع معتبر مختلفی شامل *آموزش تلفظ: مرجعی برای معلمان زبان انگلیسی به گویشوران دیگر زبان‌ها*^۱ نوشته سلز-موریکا^۲ و *همکاران، (۱۹۹۶)*، *آواشناسی زبان فرانسه: از معیار تا گویش‌های منطقه‌ای*^۳ نوشته ژان-پی‌یر آنکوژار^۴ (۱۹۹۷)، و

^۱ La phonétique du français: De la norme aux variétés régionales

^۲ Jean-Pierre Angoujard

^۱ Teaching Pronunciation: A Reference for Teachers of English to Speakers of Other Languages

^۲ Celce-Murcia

آواشناسی و واج‌شناسی زبان فرانسه^۱ نوشته ادا-دکر^۲ و بارونی^۳ (۲۰۱۷) استفاده شده است. در طراحی پرسش‌نامه‌ها، به جنبه‌های مختلف توجه شده است. این موارد شامل ویژگی‌های نوای گفتار مانند تکیه، لحن و ریتم، اعتبار محتوایی بر اساس نظریه‌های آموزش زبان، تفاوت‌های منطقه‌ای و ویژگی‌های خاص زبان فرانسه، و ارزیابی توانایی‌های عملی در تولید و درک نوای گفتار می‌باشد. این ترکیب منابع و معیارها اطمینان می‌دهد که پرسش‌نامه‌ها به‌طور دقیق و جامع توانایی‌ها و نگرش‌های زبان‌آموزان را در زمینه نوای گفتار ارزیابی می‌کنند. **آزمون‌های شنیداری و گفتاری:** آزمون‌های شنیداری و گفتاری شامل جملات و مکالمات واقعی زبان فرانسوی بودند که با دقت انتخاب شده بودند. این آزمون‌ها بر اساس معیارهای استاندارد برای ارزیابی دقیق تکیه‌گذاری، لحن، و ریتم تنظیم شده بودند و از دستورالعمل‌های متداول در منابع معتبر آواشناسی و آموزش زبان پیروی می‌کردند (هان، ۲۰۰۴؛ **دیروینگ و مونرو، ۲۰۰۵؛ سلز-موریکا و همکاران، ۱۹۹۶؛ آنگوژار، ۱۹۹۷؛ ادا-دکر و بارونی، ۲۰۱۷**)

مشاهدات کلاسی: عملکرد زبان‌آموزان در طول جلسات تمرینی توسط محققان با استفاده از فهرست‌های استاندارد مشاهده و ثبت شد. این چک‌لیست‌ها به‌طور خاص برای ارزیابی جنبه‌های مهم نوای گفتار تنظیم شده بودند تا تمامی جنبه‌های کلیدی را پوشش دهند. (**سلز-موریکا و همکاران، ۱۹۹۶؛ آنگوژار، ۱۹۹۷؛ ادا-دکر و بارونی، ۲۰۱۷**).

۳-۴- تحلیل داده‌ها

داده‌های جمع‌آوری شده از طریق پرسش‌نامه‌ها، آزمون‌ها و مشاهدات کلاسی با استفاده از نرم‌افزارهای آماری تحلیل

شدند. برای مقایسه عملکرد دو گروه از آزمون‌های آماری t-test و ANOVA استفاده شد. همچنین، تحلیل کیفی نظرات زبان‌آموزان در مورد تأثیر تمرین‌های شناختی بر یادگیری نوای گفتار انجام شد.

معیارهای ارزیابی: در تمامی تمرین‌ها، معیارهای تکیه‌گذاری، لحن، و ریتم بر اساس دستورالعمل‌های معتبر آواشناسی و آموزش زبان ارزیابی شدند. (**سلز-موریکا و همکاران، ۱۹۹۶؛ هان، ۲۰۰۴؛ دیروینگ و مونرو، ۲۰۰۵**)

۵- نتایج

در این بخش، نتایج حاصل از تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده از گروه آزمایشی و گروه کنترل ارائه می‌شود. این نتایج شامل داده‌های کمی و کیفی به‌دست‌آمده از آزمون‌های شنیداری و گفتاری، پرسش‌نامه‌ها، مصاحبه‌ها و مشاهدات کلاسی است. تحلیل‌ها نشان می‌دهند که چگونه تمرین‌های شناختی بر یادگیری نوای گفتار زبان‌آموزان تأثیر گذاشته است.

۵-۱- تحلیل داده‌های کمی

نتایج آزمون‌های شنیداری و گفتاری با استفاده از آزمون‌های آماری t-test و ANOVA تحلیل شدند تا تفاوت‌های معنادار بین دو گروه آزمایشی و کنترل مشخص شود. داده‌ها به‌صورت جداول و نمودارها ارائه شده‌اند. این نشان می‌دهد که زبان‌آموزان زبان دوم به تدریج توانستند از عملکرد تضادآمیز نوای گفتار در پردازش بیشتر استفاده کنند زیرا تجربه بیشتری با ویژگی‌های آوایی L+H* و تفسیر تضادآمیز کسب کردند (**ناکامورا و همکاران، ۲۰۲۰**).

جدول ۱. نتایج آزمون شنیداری

گروه	میانگین نمره پیش‌آزمون	انحراف معیار پیش‌آزمون	میانگین نمره پس‌آزمون	انحراف معیار پس‌آزمون	تغییرات درصدی	مقدار t	سطح معنی‌داری (p-value)
کنترل	54.8	4.5	62.4	4.8	13.9%	3.24	p < 0.05
آزمایشی	55.2	4.3	78.6	5.1	42.5%	6.58	p < 0.05

جدول ۲. نتایج آزمون گفتاری

گروه	میانگین نمره پیش‌آزمون	انحراف معیار پیش‌آزمون	میانگین نمره پس‌آزمون	انحراف معیار پس‌آزمون	مقدار t	سطح معنی‌داری (p-value)
آزمایشی	53.4	5.0	76.8	4.9	7.12	p < 0.05
کنترل	52.9	4.8	60.2	5.0	2.81	p < 0.05

³ Baroni

¹ Phonétique et Phonologie du Français

² Adda-Decker

جدول ۳. مقایسه نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون گروه‌های آزمایشی و کنترل در آزمون شنیداری

گروه	پیش‌آزمون	پس‌آزمون
آزمایشی	55.2	78.6
کنترل	54.8	62.4

جدول ۴. مقایسه نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون گروه‌های آزمایشی و کنترل در آزمون گفتاری

گروه	پیش‌آزمون	پس‌آزمون
آزمایشی	53.4	76.8
کنترل	52.9	60.2

نتایج تحلیل t-test نشان داد که تفاوت‌های معناداری بین گروه آزمایشی و گروه کنترل در پس‌آزمون‌های شنیداری و گفتاری وجود دارد. ($p < 0.05$) گروه آزمایشی که تمرین‌های شناختی دریافت کرده بودند، بهبود قابل توجهی در نمرات پس‌آزمون خود نشان دادند.

۵-۲- تحلیل داده‌های کیفی

در این بخش، نتایج حاصل از پرسش‌نامه‌ها، مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته و مشاهدات کلاسی تحلیل شدند. برای تحلیل داده‌های کیفی از روش تحلیل محتوای موضوعی استفاده شد. این روش به ما کمک کرد تا الگوهای معنادار در داده‌ها را شناسایی کرده و بفهمیم چگونه تمرین‌های شناختی و فراشناختی بر تجربه و یادگیری زبان‌آموزان تأثیر گذاشته است.

ابتدا داده‌های جمع‌آوری شده از طریق پرسش‌نامه‌ها و مصاحبه‌ها کدگذاری شدند و کدهای اولیه براساس مضامین مشترک استخراج شدند. سپس این کدها در قالب موضوعات زیرموضوعات دسته‌بندی شدند تا نتایج نهایی تحلیل کیفی به دست آید. نتایج به‌دست‌آمده نشان دادند که زبان‌آموزان در گروه آزمایشی، با توجه به تمرینات شناختی و فراشناختی، به تجربه مثبت‌تری از یادگیری نوای گفتار دست یافتند.

این جدول نتایج پرسش‌نامه‌هایی را نشان می‌دهد که در ابتدای پژوهش برای جمع‌آوری اطلاعات اولیه در مورد دانش قبلی زبان‌آموزان و نگرش‌های آن‌ها نسبت به یادگیری نوای گفتار توزیع شده بود.

جدول ۵. نتایج پرسش‌نامه‌ها

موضوع	گروه آزمایشی (تعداد پاسخ‌ها)	گروه کنترل (تعداد پاسخ‌ها)
اهمیت نوای گفتار	خیلی مهم (۲۰)، مهم (۸)، متوسط (۲)	خیلی مهم (۱۰)، مهم (۱۵)، متوسط (۵)
تجربه یادگیری نوای گفتار	مثبت (۲۵)، منفی (۵)	مثبت (۱۰)، منفی (۲۰)
چالش‌های یادگیری نوای گفتار	تکیه‌گذاری (۱۵)، لحن (۱۰)، ریتم (۵)	تکیه‌گذاری (۱۲)، لحن (۸)، ریتم (۱۰)
انگیزش به شرکت در دوره‌های آموزشی	بله (۲۷)، خیر (۳)	بله (۱۲)، خیر (۱۸)

۵-۳- نتایج مصاحبه‌های نیمه‌ساختار یافته

مصاحبه‌های نیمه‌ساختار یافته با ۲۰ زبان‌آموز از هر گروه انجام شد تا تجربیات و نگرش‌های آن‌ها به‌طور عمقی بررسی شود. این مصاحبه‌ها به‌صورت رودررو و خارج از ساعت کلاسی صورت گرفتند. شرکت‌کنندگان از بین دانشجویان داوطلب انتخاب شدند و مصاحبه‌ها در محیطی آرام و بدون مزاحمت انجام شدند تا زبان‌آموزان بتوانند آزادانه و با اطمینان از حفظ حریم خصوصی، تجربیات و نظرات خود را مطرح کنند. تحلیل این مصاحبه‌ها نشان‌دهنده تفاوت‌های عمده در تجربه یادگیری دو گروه است.

در گروه آزمایشی، تعاملات گروهی نقش مهمی در بهبود یادگیری نوای گفتار ایفا کرد. زبان‌آموزان گزارش کردند که با کار کردن در گروه‌ها، توانستند اشتباهات خود را بهتر شناسایی کرده و تصحیح کنند. یکی از زبان‌آموزان اظهار داشت: «تعاملات گروهی باعث شد تا بهتر بفهمم کجاها باید تکیه بگذارم و چگونه لحن مناسب را انتخاب کنم.» این نوع فعالیت‌ها باعث شد تا زبان‌آموزان از تجربیات هم‌گروهی‌های خود بهره‌مند شوند و نقاط ضعف خود را بهبود بخشند.

در مقابل، زبان‌آموزان گروه کنترل از فقدان تعاملات گروهی مؤثر شکایت داشتند. بسیاری از آن‌ها اشاره کردند که

بیشتر تمرینات به صورت فردی انجام شده و فرصتی برای دریافت بازخورد از دیگران نداشته‌اند. یکی از زبان‌آموزان بیان کرد: «فعالیت‌های گروهی کمتر بود و بیشتر وقت‌ها فقط تمرین فردی داشتیم.» این عدم تعامل گروهی می‌تواند یکی از عوامل عدم پیشرفت قابل توجه در یادگیری نوای گفتار در این گروه باشد.

در گروه آزمایشی، تمرین‌های شناختی و فعالیت‌های تعاملی تأثیر مثبتی بر یادگیری نوای گفتار داشتند. زبان‌آموزان بهبود قابل توجهی در توانایی‌های شنیداری و گفتاری خود مشاهده کردند و تجربه‌های مثبتی از فرآیند یادگیری گزارش دادند. یکی از زبان‌آموزان گفت: «بعد از این تمرین‌ها، می‌توانم بهتر بفهمم که چگونه باید جملات را با تکیه صحیح بیان کنم.» این تمرین‌ها به زبان‌آموزان کمک کرد تا نوای گفتار فرانسوی را به طور طبیعی‌تر و مؤثرتر درک و تولید کنند.

از سوی دیگر، در گروه کنترل، عدم تمرکز بر نوای گفتار و کمبود فعالیت‌های تعاملی باعث شد تا زبان‌آموزان پیشرفت کمتری را تجربه کنند. بیشتر آن‌ها اذعان داشتند که آموزش‌های معمولی بر تلفظ حروف تمرکز داشت و توجه کافی به جنبه‌های پیچیده‌تر نوای گفتار نداشت. یکی از زبان‌آموزان این گروه اظهار داشت: «نمی‌دانم چرا باید نوای گفتار را یاد بگیرم.» این نشان‌دهنده کمبود آگاهی و تمرین در این زمینه است که منجر به نتایج ضعیف‌تری در پس‌آزمون‌ها شد.

تحلیل داده‌های کیفی نشان می‌دهد که گروه کنترل نه تنها در مهارت‌های نوای گفتار پیشرفت کمی داشته‌اند، بلکه به اهمیت و مفهوم نوای گفتار نیز آگاهی ندارند. در مقابل، گروه

آزمایشی با استفاده از تمرین‌های شناختی و فراشناختی توانستند نوای گفتار را بهتر درک کرده و تولید کنند. این تفاوت‌ها نشان‌دهنده اهمیت آموزش نوای گفتار به روش‌های نوین و مؤثر است. زبان‌آموزان گروه کنترل عمدتاً قادر به توضیح و بحث درباره نوای گفتار نبودند زیرا هیچ تمرینی در این زمینه دریافت نکرده‌اند.

۵-۴- نتایج مشاهدات کلاسی

مشاهدات کلاسی توسط مدرسین و پژوهشگران انجام شد تا میزان مشارکت و پیشرفت زبان‌آموزان در طول جلسات آموزشی مورد بررسی قرار گیرد.

در تحلیل نتایج مشاهدات کلاسی، پیشرفت در تلفظ بر اساس معیارهای مشخصی سنجیده شد. این معیارها شامل میزان دقت در تولید صداها، تکیه‌گذاری صحیح و رعایت الگوهای نوای گفتار بودند. برای ارزیابی این معیارها، از چک‌لیستی استفاده شد که بر اساس آن، هر زبان‌آموز در هر جلسه کلاسی ارزیابی و نمره‌دهی شد. تغییرات مثبت در نمرات نسبت به جلسات ابتدایی به‌عنوان شاخصی برای پیشرفت در تلفظ در نظر گرفته شدند.

همچنین، میزان مشارکت زبان‌آموزان در کلاس‌ها بر اساس درصد حضور فعال آن‌ها در بحث‌ها، پاسخ به سؤالات و شرکت در فعالیت‌های کلاسی محاسبه شد. برای تعیین نرخ مشارکت، تعداد زبان‌آموزانی که به‌طور فعال در فعالیت‌های کلاسی شرکت داشتند تقسیم بر تعداد کل زبان‌آموزان در کلاس شد و سپس در ۱۰۰ ضرب گردید. به این ترتیب، نرخ مشارکت به صورت درصدی گزارش شد.

جدول ۶. نتایج مشاهدات کلاسی

شاخص‌های مشاهده‌شده	گروه آزمایشی	گروه کنترل
میزان مشارکت در کلاس	بالا (۸۰٪ زبان‌آموزان به‌طور فعال مشارکت داشتند)	پایین (۲۰٪ زبان‌آموزان به‌طور فعال مشارکت داشتند)
پیشرفت در تلفظ	قابل توجه (بهبود در تلفظ و نوای گفتار مشاهده شد)	بسیار کم (پیشرفت ناچیزی در تلفظ مشاهده شد و هیچ پیشرفتی در نوای گفتار دیده نشد)
بازخورد به تمرین‌ها	مثبت (زبان‌آموزان بازخورد مثبتی به تمرین‌های شناختی داشتند)	منفی (زبان‌آموزان بازخوردی به تمرین‌ها نداشتند و علاقه‌مندی کمی نشان دادند)

زبان‌آموزان بازخورد مثبتی به تمرین‌ها داشتند و علاقه‌مندی بالایی به فعالیت‌های کلاسی نشان دادند. در مقابل، گروه کنترل به دلیل عدم دریافت تمرین‌های مناسب در زمینه نوای گفتار، مشارکت فعال کمتری داشتند و

نتایج مشاهدات کلاسی نشان می‌دهد که گروه آزمایشی با استفاده از تمرین‌های شناختی و فراشناختی توانستند به‌طور فعال در کلاس‌ها مشارکت داشته باشند و پیشرفت قابل توجهی در تلفظ و نوای گفتار خود مشاهده کنند. این

این پژوهش که با هدف بررسی تأثیر تمرین‌های شناختی و فراشناختی بر یادگیری نوای گفتار در زبان‌آموزان ایرانی زبان فرانسوی انجام شد، نشان داد که این تمرین‌ها می‌توانند به‌طور قابل‌توجهی توانایی‌های شنیداری و گفتاری زبان‌آموزان را بهبود بخشند. نتایج حاصل از این مطالعه اهمیت به‌کارگیری رویکردهای شناختی و فراشناختی در آموزش زبان‌های خارجی را نشان می‌دهد و تأیید می‌کند که این رویکردها می‌توانند تأثیرات مثبت و معناداری بر یادگیری زبان‌آموزان داشته باشند.

به‌طور خاص، تمرین‌های طراحی‌شده، اثربخشی خود را در بهبود توانایی‌های شنیداری و گفتاری زبان‌آموزان نشان دادند. این یافته‌ها با پژوهش‌های قبلی همخوانی دارد و بر اهمیت تمرکز بر تقویت حافظه کاری در یادگیری زبان تأکید می‌کند. به‌علاوه، تعاملات گروهی نیز به‌عنوان یک عامل کلیدی در تقویت مهارت‌های زبانی شناسایی شدند که این نکته نیاز به توجه بیشتر در برنامه‌های آموزشی دارد.

بر اساس نتایج این پژوهش، توصیه می‌شود که مدرسان زبان از تمرین‌های شناختی، فراشناختی و فعالیت‌های تعاملی در برنامه‌های آموزشی خود استفاده کنند تا به‌طور مؤثرتری به بهبود مهارت‌های نوای گفتار زبان‌آموزان کمک شود. این پژوهش همچنین نشان می‌دهد که استفاده از رویکردهای نوین می‌تواند بهبود قابل‌توجهی در تجربه یادگیری زبان‌آموزان ایجاد کند و این یافته‌ها می‌تواند راهنمایی برای بهینه‌سازی روش‌های آموزشی در کلاس‌های زبان باشد.

References

- Adda-Decker, M., & Baroni, S. (2017). *Phonétique et Phonologie du Français*. Presses Universitaires de France.
- Amiri, A. (2023). The pronunciation training and learning the phonetic rules in German textbooks of the sixth generation. *Journal of Foreign Language Research*, 13(1), 39-58. doi: 10.22059/jflr.2022.343582.958
- Anderson-Hsieh, J., Johnson, R., & Koehler, K. (1992). The relationship between native speaker judgments of nonnative pronunciation and deviance in segmentals, prosody, and syllable structure. *Language Learning*, 42 (4), 529-555.

پیشرفت ناچیزی در تلفظ آن‌ها مشاهده شد. این گروه به‌دلیل عدم آشنایی با مفهوم نوای گفتار و اهمیت آن، بازخورد منفی به تمرین‌ها داشتند و علاقه‌مندی کمی به فعالیت‌های کلاسی نشان دادند. زبان‌آموزان این گروه نتوانستند مفهوم نوای گفتار را درک کنند و به همین دلیل پیشرفتی در این زمینه نداشتند.

۶- بحث و بررسی

نتایج این پژوهش نشان داد که تمرین‌های شناختی به‌طور مؤثری توانایی زبان‌آموزان در یادگیری نوای گفتار را تقویت می‌کند. این یافته‌ها با مطالعات گذشته مطابقت دارد و نشان می‌دهد که مداخلات آموزشی که بر تقویت جنبه‌های شناختی تمرکز دارند، می‌توانند بهبود قابل‌توجهی در مهارت‌های زبانی ایجاد کنند. این موضوع به‌ویژه در حوزه نوای گفتار که نیازمند پردازش‌های شنیداری پیچیده است، اهمیت ویژه‌ای دارد. بهبود ورودی‌های زبانی و تکرار تمرینات مرتبط می‌تواند به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای نتایج آموزشی را ارتقا دهد (راهنمای آکسفورد نوای گفتار، ۲۰۲۱).

تحلیل داده‌های کمی نشان داد که گروه آزمایشی که تحت تمرین‌های شناختی قرار داشتند، پیشرفت‌های چشمگیری در آزمون‌های شنیداری و گفتاری داشتند. این بهبودها نشان‌دهنده اثر مثبت تمرین‌های متمرکز بر حافظه کاری و توجه بر توانایی‌های پردازش اطلاعات شنیداری و تولید گفتاری است. نتایج کیفی نشان داد که زبان‌آموزان گروه آزمایشی تجربه یادگیری مثبتی داشتند، که عمدتاً به تعاملات گروهی و فعالیت‌های تعاملی برمی‌گردد. این تعاملات گروهی به زبان‌آموزان اجازه داد تا از تجربیات هم‌گروهی‌های خود بهره‌برداری کرده و اشتباهات خود را شناسایی و اصلاح کنند. در مقابل، زبان‌آموزان گروه کنترل که فاقد چنین تعاملات مؤثری بودند، پیشرفت کمتری داشتند. این یافته‌ها با مطالعات پیشین که بر اهمیت تعاملات گروهی در بهبود مهارت‌های زبانی تأکید کرده‌اند، همخوانی دارد (دیروینگ و همکاران، ۱۹۹۸).

به‌طور کلی، نتایج این پژوهش تأکید می‌کند که تمرین‌های شناختی و فراشناختی در کنار تعاملات گروهی، می‌توانند به‌طور مؤثری به بهبود مهارت‌های نوای گفتار در زبان‌آموزان کمک کنند. استفاده از این تمرین‌ها در برنامه‌های آموزشی زبان می‌تواند به زبان‌آموزان کمک کند تا چالش‌های مربوط به نوای گفتار را با موفقیت پشت سر بگذارند و توانایی‌های شنیداری و گفتاری خود را ارتقا دهند.

۷- نتیجه‌گیری

- of *Phonetics*, 25 (2), 169-186.
<https://doi.org/10.1006/jpho.1996.0040>
- Gordon, J., & Darcy, I. (2016). The development of comprehensible speech in L2 learners: Effects of explicit pronunciation instruction on segmentals and suprasegmentals. *Journal of Second Language Pronunciation*, 2(1), 56-92. doi:10.1075/jslp.2.1.03gor
 - Hahn, L. D. (2004). Primary stress and intelligibility: Research to motivate the teaching of suprasegmentals. *TESOL Quarterly*, 38(2), 201-223. doi:10.2307/3588378
 - Hardison, D. M. (2004). Generalization of computer-assisted prosody training: Quantitative and qualitative findings. *Language Learning & Technology*, 8 (1), 34-52.
<https://www.lltjournal.org/item/2468>
 - Jilka, M. (2000). *The contribution of intonation to the perception of foreign accent: Identifying intonational deviations by means of F0 generation and resynthesis*. Unpublished doctoral dissertation, University of Stuttgart.
 - Kirschner, P. A., Sweller, J., & Clark, R. E. (2006). *Why minimal guidance during instruction does not work: An analysis of the failure of constructivist, discovery, problem-based, experiential, and inquiry-based teaching*. *Educational Psychologist*, 41(2), 75-86.
 - Lado, R. (1957). *Linguistics Across Cultures: Applied Linguistics for Language Teachers*. University of Michigan Press.
 - Munro, M. J., & Derwing, T. M. (1995). Foreign accent, comprehensibility, and intelligibility in the speech of second
<https://doi.org/10.1111/j.1467-1770.1992.tb01042.x>
 - Angoujard, J. P. (1997). *La phonétique du français: De la norme aux variétés régionales*. Armand Colin.
 - Blom, E., & Soderstrom, M. (2020). *Relating the prosody of infant-directed speech to children's vocabulary*. Cambridge University Press.
 - Celce-Murcia, M., Brinton, D. M., & Goodwin, J. M. (1996). *Teaching Pronunciation: A Reference for Teachers of English to Speakers of Other Languages*. Cambridge University Press.
 - Chun, D. M. (1998). Signal analysis software for teaching discourse intonation. *Language Learning & Technology*, 2 (1), 61-77. <https://doi.org/10.10125/25033>
 - Council of Europe. (2001). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR)*. Cambridge University Press.
 - Derwing, T. M., Munro, M. J., & Wiebe, G. (1998). Evidence in favour of a broad framework for pronunciation instruction. *Language Learning*, 48 (3), 393-410. <https://doi.org/10.1111/0023-8333.00047>
 - Derwing, T. M., & Munro, M. J. (2005). Second language accent and pronunciation teaching: A research-based approach. *TESOL Quarterly*, 39(3), 379-397. doi:10.2307/3588486
 - Dussias, P. E., & Sagarra, N. (2017). Exposure can influence bilinguals' processing routines. *Bilingualism: Language and Cognition*, 20 (4), 714-726.
 - Flege, J. E., Frieda, E. M., & Nozawa, T. (1997). Amount of native-language (L1) use affects the pronunciation of an L2. *Journal*

- 21(5), 589-608.
doi:10.1177/1362168816643111
- Vandergrift, L., & Goh, C. C. M. (2012). *Teaching and Learning Second Language Listening: Metacognition in Action*. New York: Routledge.
 - Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
 - Wenden, A. L. (1998). Metacognitive knowledge and language learning. *Applied Linguistics*, 19 (4), 515-537. <https://doi.org/10.1093/applin/19.4.515>
 - Wolters, J., Kim, J., & Szura, S. (2020). The roles of prosody in Chinese-English reading comprehension. *Studies in Second Language Acquisition*, 42 (2), 230-255.
 - Zarekar, Fatemeh, Rahmatian, Rouhollah, & Nourbakhsh, Mandana. (2018). Les Problèmes de Perception et de Production de l'Intonation chez les Apprenants A1 du FLE en Iran. *Recherches en Langue et Littérature Françaises*, 12(21), 171-192.
 - Zhang, R., & Yuan, Z. (2020). Examining the effects of explicit pronunciation instruction on the development of L2 pronunciation. *Studies in Second Language Acquisition*, 42(4), 905-918. doi:10.1017/S0272263120000121
 - language learners. *Language Learning*, 45 (1), 73-97. <https://doi.org/10.1111/j.1467-1770.1995.tb00963.x>
 - Munro, M. J., & Derwing, T. M. (1998). The effects of speaking rate on listener evaluations of native and foreign-accented speech. *Language Learning*, 48 (2), 159-182. <https://doi.org/10.1111/1467-9922.00038>
 - Nakamura, C., Harris, J., & Jun, S.-A. (2020). Learning to anticipate contrast with prosody: A visual world study with L2 learners. *Proceedings of the 10th International Conference of Speech Prosody, Tokyo, Japan*.
 - Otroshi, M. (2020). The Analysis and Critique of the French Phonetics. *Pizhuhish nāmahi intiqādī-i mutūn va barnāmah hā-yi ulūm-i insāni (Critical Studies in Texts & Programs of Human Sciences)*, 20(8), 1-15. doi: 10.30465/crtls.2020.27830.1641
 - Oxford Handbook of Language Prosody. (2021). *The Acquisition of Word Prosody*. Oxford University Press.
 - Rahbar, S., Ahangari, S., & Saeidi, M. (2020). Raising the Learners' Awareness of Prosodic Features in Pronunciation and its Impact on Listening Comprehension: Insights from Noticing Hypothesis (Schmidt, 1995). *Journal of Foreign Language Research*, 10(2), 260-271. doi: 10.22059/jflr.2020.287970.674
 - Saito, Y., & Saito, K. (2017). Differential effects of instruction on the development of second language comprehensibility, word stress, rhythm, and intonation: The case of inexperienced Japanese EFL learners. *Language Teaching Research*,